



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XIX. Quam pura intentione; reuerentia, hilaritate, & promptitudine
Obedientia sit exhibenda

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT XIX.

QVAM PVRA INTENTIONE, REVERENTIA, *bilaritate, & promptitudine Obedientia sit exhibenda.*



XIIS, QVÆ HACTENVS DIXIMVS licet facile cognoscere reliquas condiciones, ad hanc virtutem pertinentes in modo obediendi Prælati. Quarum summam quandam collegit Apostolus, monens seruos & famulos, vt suis Dominis obedirent, sic dicens: *Serui obedite Domino carnalibus cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri sicut (un- sicut) non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi, facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruantes sicut Domino, & non hominibus: scientes quoniam vnusquisq; quodcumq; secreta verum, hoc recipiet à Domino.* In quibus verbis insinuat Apostolus multas perfectæ Obedientiæ proprietates, quas supra fusiùs explicuimus. Quæ proprietates cum assignentur seruis & famulis, qui vel iure seruitutis, vel necessitate aliqua temporali subiecti esse coguntur: meritò debent eadem amplius in Religiosis elucere: quorum Obedientia (vt S. Bonauentura dixit) non debet esse seruilis, ob timorem pœnæ in transgressores Regularum constitutæ. Is enim finis valde vilis est, & spiritus mancipiorum, aut inuitè seruiuentium. Nec debet esse eorum obedientia ob aliquod lucrum & humanos respectus, aut commodum temporale, vt pluris in ipsa Religione fiat: nam & hic esset finis valde secularis, & spiritus famulorum aut mercenariorum; & indignus Religiosis, qui ingenuè renuntiarunt omnibus diuitijs, & secularibus honoribus: vt expeditius suum sequerentur Saluatorem. Debet itaque obedientiam eorum esse filialem, & purè ex amore: sicut boni filij parentibus suis obediunt, Cumq; Prælati non carnales, sed spirituales sint Patres; ita amor erga illos debet esse spiritualis. Qui quoniam referunt Christum tenentq; locum Dei in terra, vt supra est dictum, oportet eorum cum eo amore obedire, quo filij Dei, ipsimet Patri suo cœlesti obediunt, agnoscentes in Superiore infinitam dignitatem personæ, quam referunt. Nam si Apostolus iubet seruos obedire dominis suis secularibus sicut Christo: quântò magis, ait S. Basilius, id commendabit Religiosis, qui sponte sua Prælatos suos accipiunt loco Christi Domini? qui de Superioribus dicit: *Qui vos audit, me audit:* Aduertitur bene hoc discrimen in eo euento, quo Hebræi à Samuele Propheta, à quo gubernabantur, petiuerunt, vt ipsis Regem assignaret, qui eos gubernaret, sicut reliquæ nationes habebant. Et ipse Deus Propheta dixit: *Audi vocem populi in omnibus, quæ loquuntur tibi. Non enim te abiecerunt, sed me: ne regnem super eos.* Sed an cum Republica Ro-

a Ephes. 6. 1.
Colof. 3. 22.

Tom. 2. tra.
1. 6. 3.

De profes. 6.
Religi. c. 27.

De Const.
Monas. c. 21.
b Luc. 10. 16

et. Reg. 8. 7

gem habet, à quo regatur: non regat Deus in ea: Rex enim nõ regnat, nisi propter auctoritatem, quam à Deo habet. Sed aliter tamen Deus regnat in Ecclesia & Religione per Prælatos Ecclesiasticos, assistens earum gubernationi magis speciali providentia, quàm gubernationi sæcularium, per eorum Reges. Nam etsi verum sit: hos etiam regere nomine ipsius Dei: id tamen fit providentia magis generali, quæ; cum altera illa collata, est quasi subditi nolunt, Deum in ipsis regnare. Cum igitur pater cœlestis Religiosos gubernat per Samuelem, hoc est, per Prælatum, speciali sua providentia ipsis assignatum: hunc diligere ac reuereri, eidemque obedire sicut ipsi Deo debent, & quidem multò exactiùs, quàm sæculares subditi temporalibus Dominis obtemperant. Neque degenerat ab hac significatione nomen Samuelis, quod, teste S. Hieronymo, significat: *nomen eius Deus*. Superiores enim Ecclesiastici cum maiori eminentia Dei nomen & auctoritatem habent, quàm sæculares. Quod etiam comprobatur sententia illa Dei ad Moysen: *Ecce constituto Deum Pharaonis*.

Ex hac veritate cordi bene infixâ, deducuntur reliquæ proprietates Obœdientie Religiosæ, ut illa perfecta sit. Nam *in primis*, non debet esse Obœdientia tantum exterior: qualis illa est, quæ puris hominibus exhibetur, non videntibus, nisi res ipsas exteriores: Sed debet esse etiam interior, sicut Deo debita, videnti ac penetranti ipsa corda. Ac propterea habere debet hoc nomine tres prædictas præcipuas conditiones. Ut scilicet exhibeatur cum pura gloriæ ipsius Dei intentione; ut ei placeat, & sancta eius voluntas fiat. *Deinde*, ut adsit integra conformitas & subiectio iudicij proprii ac voluntatis. *Tertio*, ut fiat cum vero amore ac reuerentia non solum politica, sed & religiosa: ita ut Superiorem iuxta dignitatem, quâ habet, magni faciat; etiam si is ob vitam suam pravam, dignus non sit, qui ametur, aut sit venerandus. Eum in modum quo veneramus Crucifixi imaginem: non quod aurea sit, vel argentea; sed quod Christum ipsum nobis referat; hoc autem etiam præstat lignea vel fictilis. Ex quo fit, quod hæc reuerentia & Obœdientia non tantum sit in præsentia Superioris exhibenda, sed etiam in eius absentia. Nam etsi ille sit absens: Deus tamen, propter quem obœdientia exhibetur, est præsens. Ac propterea Dauid d *postquam præcidit oram Chlamydis Saulis Regis*, qui ipsum grauitè persequèbatur, etiam si ipse lateret in spelunca, nec à Saule ipso visus esset, *percussit nihilominus cor suum*, eò quod Christum Dominum tetigisset. Sufficit enim, quod Prælatum, vinctus sit, & electus, & vices Christi gerat: ut bonus Religiosus & publicè, & priuàtim debitam ei reuerentiam & Obœdientiam exhibeat, etiam eà indigno. Qui si in aliquam imbecillitatem, aut defectũ pudendũ inciderit, sicut Patriarcha Noè: ne propterea eum irrideat, sicut fecit *Cham* nequã eius filius; sed tegat

Rex propter auctoritatem à Deo regnat,

I.

d. Re 14.0

c Gen. 6.2.

& excuset *Sem & Iapheth* boni eiusdem filij fecerunt. nec accipiat tanquam sua Obedientia Ducem, oculum Superioris; qui tantum videt, quod sit ei praesens est; sed oculum Dei inuisibilis, qui omnia cernit. Et eodem feruore debet in omni loco obedire, cum praecipuus Superior sit ubique, qui remunerare, aut punire potest *f bonum aut malum quod unusquisque fecerit.*

f Ephes 6. 8.

2.

Ex Quo apparet, in omni loco & tempore obediendum esse, cum cordis laetitia: quae duplex est, sicut solet etiam esse deuotio. Altera est laetitia sensibilis ac tenera in inferiori & sentiente animae parte, quam appellant concupiscibilem: cuius effectus valde placent corpori: quia ipsum cor solatant propter quietem & solatium, quo afficitur, cum praesentem habet ac possidet rem, ex qua illa laetitia oritur. Quae afficiebatur David; cum dixit: g

g Ps. 118. 23

Viam mandatorum tuorum cucurri, & dilatasti cor meum. Altera est laetitia spiritualis & substantialis in superiori animae parte, voluntate scilicet: quae, cum aliquid desiderauit, & habere studuit, & illud habet, sentit quietem & solatium in eo. Prima laetitia non est semper in nostra potestate: praecipue, si quod ex obedientia iniungitur: carnis propensione repugnat: quam vult Deus nobis deesse, ut obedientiae nostrae praestantia innotescat: Quare Christus Dominus noster, etsi semper magno Passionis suae desiderio teneretur eamque valde optaret ac diligeret: quando tamen imminebat, non vult laetitiam illam sensibilem admittere; sed eius loco tristitiam admisit, timorem, & agoniam usque ad sanguinis sudorem. Habuit tamen laetitiam & gaudium spirituale, quo illam acceptauit; & requieuit, videns se voti compotem fieri: ideoque tanto animo & spiritu promptitudine ad executionem se obtulit, atque si ea fuisset corpori valde iucunda. Ac pro-

h Psal. 18. 6.

h Psal. 36. 4.

serm. 5. in

Quadrages.

circa finem

pterea de eo dicitur, quod *h exultauerit ut Gigas ad currendam viam: à summo caelo, vnde egressus fuerat, usque ad summum eius, quo fuit reuersus.* Ex hac praecipua est laetitia, quam à nobis requirit Dominus, ut aduertit S. Bernardus explicans illud Davidis: *i delectare in Domino, & dabit tibi petitionem coram tui.* Quomodo, inquit, Propheta Sancte, iubes, nos ita absolute in Domino delectari? quasi haec laetitia in nostra esset potestate. Sed Propheta non de affectu dulci loquitur, sed de exercitio virtuoso: cum scilicet quod possibile est, facimus, ut placeamus Deo in omnibus, quae nobis mandat: nam hoc est quod dicimus, quod in te est delectari & gaudere: quasi dixerit: delectare in Domino, id est, ad hoc tende, ad hoc conare, ut in Domino delecteris; & quietem ac solatium interiùs in eo positum putes, quod eius voluntatem impleas; tuisque Praelatis obedias, etiamsi caro repugnet ac tristetur. Nam simul cum hac diligentia id quaeris, ut corpus & anima; spiritus, & omnes interiores facultates in Deo viuo delectentur; & in obedientia mandatorum eius: & par est te ad id contendere, ut illi *k seruias* (ut ait David) *in laetitia*

k Psal. 99. 1

exultis

ratione; non propter propriam delectationem, sed vt opus Obedientiae
 cu maiori diligentia ac perfectione perficias. Nam (vt Philofophus dixit) de-
 lectatio pericit opera. Et quoniam Deus essentialiter est iucunditas & lati-
 tudine vult sibi cum latitia obediri. Nam (vt Apostolus dixit) *hilaritatem dabit*
Deus. Neque ea hilaritas & latitia valde difficilis ei erit, qui cer-
 tissime Fidei oculis intuetur non hominem, sed Deum, qui praesens adest:
 propter quem obedit, & a quo fauores & praemia expectat suae obedientiae:
 quamuis homo ea contemnat, aut non remuneret. Scriptum est enim in *Bene-*
dictionem dabit Legislator. Quis autem Legislator eam dabit? non terrenus, sed
 celestis. Cui autem eam dabit? Obedienti & custodienti legem eius. Et quam
 dabit benedictionem? Spiritualem, descendentem de caelo per Christum, cuius
 amore cor dilatatur, ad currendum velociter per viam mandatorum Dei. n
Recordare igitur, quod aspiciat te Deus *& delectaberis*, sicut Dauid, *& exerci-*
taberis in eius Obedientia. & tunc beatitudinem illam obtinebis, de qua idem Da-
 uid: *Beatus vir, cuius in lege Domini voluntas eius*; aut, vt habet alia versio, *vo-*
luntas eius. Dices quae: *p quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo!*

Ex eadem radice oritur promptitudo obediendi ad nutum, vel imper-
 fectam (vt Cassianus ait) literam relicta, vt sine vlla mora applicet se quisque ad
 quod vocatur. Nam Religiosus (ait S. Basilius) nec ad vnum momentum sui-
 prius potestatem habere debet, ad faciendum quod pro suo arbitrio vult.
 Quare si absque legitima causa in aliquo haeret: iam suae propriae satisfacit vo-
 luntati: & quamuis Praelatus id non videat: videt tamen Deus, cui nec mini-
 ma haec mora laet. Nam (vt S. Chrysostomus ait) cum tanta celeritate vult
 sibi obediri, vt nec ad instans temporis moras trahamus in exequendo, quod
 iubet. *Quemadmodum quod filii Zebedaei & S. Mattheus cum eos Christus voca-*
ret, statim, relietis retibus, & omnibus, secuti sunt eum; & sicut Samuel, qui voca-
 tus Deo, statim ac celeriter surrexit ex lecto; & quater eadem nocte voca-
 tus, cum tanta promptitudine ac velocitate ad quartam vocationem surrexit,
 qua surrexerat ad primam.

PLENIUS haec intelligentur, si discurramus per quinque capita, in qui-
 bus Deus Dominus noster vult nos ad nutum promptos esse ac paratos: quae
 omnia generatim pertinent: ad materiam obedientiae. *Primum* caput siue pri-
 mores est, vt Diuinis eius inspirationibus, & internis vocationibus statim &
 absque mora locum demus, & consentiamus: vnusquisque enim Dominus
 libenter videt, vt cum ipse pulsat famuli statim aperiant ei. Sic enim dixit
 saluator nos debere esse *similes hominibus expectantibus Dominum suum, vt,*
cum venerit, & pulsauerit, confestim aperiant ei. Si enim moras traxeris, forte i-
 talicetur Dominus: vt quando aperire volueris, se subtraxerit, ac discesserit.
Quemadmodum euenit sponsae, quae cunctata est in aperiendo portam sponso

10. *Eth.* c. 4.

12. *Cor.* 9. 7

m *Psa.* 83. 8

n *Psa.* 76. 4

o *Psal.* 1. 2

p *Psal.* 118. 113

2.

Li. 4. c. 12.

De consil.

Mona. c. 18

Homi. 14. in
Matth.

q *Mat.* 4. 21

Ec. 9. 9.

r *Luc.* 12. 36

s *Can. 5. 6.*

t Psal. 35, 12.

u Pro 3. 28.

x Dent. 23, 21.

y Isa. 28, 10.

13.

Li. 4. de gra.

cont. c. 314.

suo: qui propterea, cum postea illa aperiret, *declinauerat ac transferat*. *Secunda* res, in qua Dominus requirit promptitudinem nostram, est resistentia, qua hostis tentationes repellamus, occludentes statim, atque ille comparent, voluntatis nostrae portam: ut nec ad momentum illa pateat. Qualibet enim mora valde est periculosa: ne contra nos hostis preualeat, et *ueniens nobis per improbia* (ut ait Dauid) & cuiusvis mali affectus; *Et manus peccatoris furioso suo impetu nos moueat*, ac deiciat. *Tertia* res, qua nos vult esse promptos, est in implendis votis & bonis propositis, non differentes executionem, neque occasionem quarentes harentes, etiam sub pretextu aliarum virtutum. *Quarta* res est, ut faciles simus in reddendo proximis, quod a nobis petent; siue iniure petant, siue ex gratia & misericordia: si tamen id prestare possimus iuxta illud Salomonis: *u ne dicas amico tuo vade, Et reuertere. cras dabo tibi cum statim possis dare*. Ac denique, vult, nos promptos etiam ad nutum in obedientia obtemperatis, ita ut eorum precepta & ordinationes exequamur, absque suo & excusationibus quaesitis ad trahendas moras, iuxta illud: *x cum uouit uenerit Domino Deo tuo, non tardabis reddere. Et si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum*. Ita ut nobis persuadeamus quamcunque etiam paruam moram, esse aliquam inobedientiam; & quasi Deo diceretur: promisi quidem, Domine, hoc facere: sed nunc uolo aliquid temporis voluntati & palato meo tradere. postea tuae uoluntati satisfaciam. Nam haec occasio efficit, ut post has moras alia trahantur maiores, sensimque eod deueniatur, ut promissum opus praeteretur & negligatur. Ac propterea odit Deus sermonem illum populi tui dicentis: *y manda remanda, manda remanda; expecta reexpecta, expecta reexpecta, modicum ibi, modicum ibi*. Quam sententiam licet cum S. Victore accommodet tepidis Religiosis: qui tenentur magno desiderio, ut Deus aliquid ad suum obsequium spectans illis iniungat; sed, cum ad executionem uenit, excusationes quaerunt, & causas differendi: & harentes modicum in una occasione, & modicum in altera: tandem omnino recedunt; & quod antea desiderabant, deserunt. Sed alij sunt peiores: qui existimantes, se multa habere precepta, Regulas, & ordinationes, a suo torpore defatigati, & quasi ex aliquo quodam affectu dicunt: toties manda & remanda: ergo expectet & reexpectet; harentes modicum in hac occasione, & iterum modicum in altera: quia non multum refert tantopere festinare in ijs, quae praecipuntur. Sed haec phrasis cedit in ipsorum ruinam. Nam dum modicum harent, & fatigant Dominum, qui aliquid illis mandat, modicum expectare; deserit illos specialis eius prouidentia; ac permittit, hostem illos deijcere in abyssum inobedientiae. Quod si hoc periculum times, horreas ineptum hoc canticum: & statim atque Dei aut tui Praelati uocem audiueris, ad executionem accurre, sicut fidelis ille populus, de quo dicit DOMINUS.

populu, quem non cognovi, seruiuit mihi; in auditu auris obediuit mihi. Quasi
 Deus (vt ait Sanctus Bernardus) loquens cum suis Angelis diceret: non mi-
 ni est, quod vos, quos ego noui, & beatos effeci, sitis mihi in omnibus obe-
 dientes; & alas habeatis, ad exequenda cum festinatione iussa mea: sed illud
 valde mirum, quod populus, quem ego quasi abieceram, ac deserueram: in-
 repperit mihi ad eod seruenter seruire, & obedire: vt nunc absque vlla mora ad
 me redeat; vt, quicquid iussero, exequatur.

Seo quoniam aliqui, etsi promptè & ad nutum obedientiam auspicetur,
 intrinsecus in eius executione torpentes, ac remissi: ideo necesse est, vt &
 principium sit feruens; & executio ac progressio diligens & sollicita: vt ip-
 sum opus sit perfectum. Per huiusmodi enim obedientiam obtinetur fami-
 liaritas cum Deo, & sanctis eius: iuxta illud, quod Sapiens dixit: *a vidisti virum
 uolosem in opere suo? coram Regibus stabit: nec erit inter ignobiles.* Dili-
 gens enim seruus ad eod exactè perficit quod iubetur: vt sui Domini vo-
 untatem ad se alliciat, ac pertrahat; & in sua diligentia ab eo honoretur.
 Et Ecclesiasticus dixit: *b In omnibus operibus tuis esto velox: & omnis
 infirmitas non occurret tibi.* Diligentia enim in agendo, remouet de-
 fectus, & errores omnes; sicut negligentia mater est inobedientie, ad eod de-
 ficiens in exequendo, quod iubetur; vt sæpè peius sit ita agere, quàm si om-
 nino ommitteretur. Ac propterea dixit Sapiens: *c Qui mollis & dissolutus est in
 opere suo, frater est sua opera dissipantis.*

Ser. 40 par-
 uorum.

4.

a Pro. 22. 29

b Eccl. 31. 27

c Pro. 18. 9.

CAPVT XX.

OBEDIENTIE INTEGRITAS ET PER-
 senerantia.

EX PRÆDICTO OBEDIENTIE FERVORE sequuntur duæ ultime
 eius proprietates præcipuæ: vt scilicet illa plena sit, & constans vs-
 que ad finem operis. Non enim sine causa dixit Saluator: *a Beatos
 esse, qui eseruiunt & sitiunt iustitiam.* Quemadmodum enim qui valde
 eseruiunt, comedit, quicquid apponitur, vsque ad satietatem; qui autem nau-
 sea laborat: valde parum comedit, & statim desistit, anteqnam sumat,
 quantum opus esset: ita feruens, qui obedientie cibum appetit, eam integre
 & plenè peragit, nulla eius parte prætermittit: tepidus autem, qui nauseam a-
 liquam ex ea concipit, sumit eius vnã partem, vt Superiori satisfaciat; late-
 ram verò relinquit, vt suo tædio aut nauseæ det locum. Quamobrem meritò
 in Apocalypsi *b tepiditas* confertur cum aqua tepida, quæ calorem & frigi-
 ditatem ita diuidit, vt vtriusque mediam partem accipiat. vt nec omnino

a Mat. 5. 6.

1.

b Apoc. 3. 16

si t fri-